

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย

ชุติกานต์ หาญชนะ* สุชาติ ลีตระกูล** ปรมินทร์ อริเดช***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุกับความภาคภูมิใจในตนเอง 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของปัจจัยเชิงสาเหตุของโมเดลที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบจังหวัดเชียงราย โดยใช้โมเดลลิสเรล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 635 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความภาคภูมิใจในตนเอง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2. การวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า เมื่อมีการปรับโมเดลแล้วปรากฏว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 8.56 ที่ขึ้นความเป็นอิสระ 38 มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 1.00 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 ซึ่งสูงกว่า .90 และเข้าใกล้ 1 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .00 ซึ่งต่ำกว่า .05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาแสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนผ่านเกณฑ์ทุกค่า

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงรายสูงสุด คือปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงรายสูงสุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ, ความภาคภูมิใจในตนเอง, พื้นที่ชายขอบ

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2555

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*** อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Causal Factors Affecting Self Esteem of Pratomsuksa 6 Students in Border Area of Chiangrai Province

Chutikarn Hanchana^{*} Suchat Leetagool^{**} Poramin Aridech^{***}

Abstract

This research aimed to study the correlation between causal variables and the self esteem, to examine the goodness of fit model of causal relationship of the constructed model with the empirical data and to analyze the factors affecting the total, direct and indirect effect to the self esteem of Prathomsuksa 6 students in the border area of Chiang Rai province by using LISREL model. The sample group of this reserch was 635 Prathomsuksa 6 students in the border area of Chiang Rai province in the second semester of the academic year 2013. The results of the study can be concluded as follows:

1. The analysis of correlation between causal variables and the self esteem. It appeared that the school environment had the highest positive correlation with the self esteem of PrathomSuksa 6 students in the border area of Chiang Rai province at the statistically significant level of .01.

2. The analysis of causal relationship model of the self esteem. When adjusted the model, it was found that the model fitted with the empirical data by considering from Chi-square ($\chi^2 = 8.56$, $df = 38$) with the probability of 1.00 and it showed no statistically significant difference at the.05 level which was based on the criteria. The goodness of fit index: GFI was 1.00, and the adjusted goodness of fit: AGFI was .99 which was higher than .90 near 1.00 and based on the criteria, while the root mean square error of approximation: RMSEA was .00 which was lower than 0.50 and based on the criteria. These showed that the model fitted with the empirical data because all of the goodness of fit statistical values could pass the criteria.

3. The analysis of the total, direct and indirect effect. It appeared that the family was the most important factor of the total and direct effect affecting the self esteem of Prathomsuksa 6 students in the border area of Chiang Rai province while the factor which indirectly affected to the self esteem of Prathomsuksa 6 students in border area of Chiang Rai province was the school environment.

Keywords: Causal Factors, Self Esteem, Border Areas

^{*} Student in Master of Education degree in Educational Research and Evaluation program, Chiang Rai Rajabhat University, 2013

^{**} Assistant Professor in Faculty of Education in Chiang Rai Rajabhat University

^{***} Lecturer in Faculty of Education in Chiang Rai Rajabhat University

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 22 ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองดังนั้น การให้การศึกษากับบุคคลที่เป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ นั่นคือ เยาวชนจึงไม่ควรให้ความรู้เพียงอย่างเดียว โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่ปลูกฝัง อบรม และพัฒนาเยาวชนในด้านต่าง ๆ และคุณลักษณะหนึ่งที่เยาวชนควรได้รับการปลูกฝังและพัฒนา คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็น ผู้ที่มีความกระตือรือร้น มักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียนและสังคม (เชาวนา อมรสงเจริญ, 2537: 1 อ้างถึงใน Mcneil, 1975: 105) นอกจากนี้บุคคลที่มีความรู้สึกดีต่อตนเอง มีประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจมีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์ของตนเอง จะกล้าแสดงความคิดเห็น มีไหวพริบ และไม่กระทำการสิ่งที่จะทำลายสุขภาพของตนเอง เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือสิ่งเสพติด เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ความภาคภูมิใจในตนเองจึงเป็นภาวะที่นำบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ส่วนผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะรู้สึกมีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตนเองไม่ได้ (สมพิศ ไชยกิจ, 2536: 1 อ้างถึงใน Olds, 1987: 160 -161)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองพ.ศ. 2552-2561 โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถทักษะและคุณลักษณะซึ่งทักษะชีวิตเป็นจุดเน้นด้านความสามารถและทักษะที่เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างรอบด้านเป็นภูมิคุ้มกันพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตตามจุดเน้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ ความภาคภูมิใจเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น โดยความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความคิดความรู้สึกที่แต่ละบุคคลมีต่อตนเองรับรู้ภาพรวมของตนเองว่ามีคุณค่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นผลจากการสะสมประสบการณ์ที่ดีตั้งแต่วัยเด็ก รับรู้ว่าคุณเป็นที่ยรักที่ต้องการได้รับการยอมรับและให้ความสำคัญว่าเป็นส่วนหนึ่งของคนใกล้ชิด และเป็นผลจากการประสบความสำเร็จด้วยตนเองในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเช่นประสบความสำเร็จด้านการเรียนการงาน เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 62) ความภาคภูมิใจในตนเองมีผลสำคัญต่อทุกช่วงชีวิตของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความสำคัญต่อการเรียน เด็กที่ขาดความภาคภูมิใจในตนเองจะประสบความสำเร็จสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ด้านการงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และความล้มเหลวในชีวิตทุกด้าน การขาดความภาคภูมิใจในตนเองจึงเปรียบเสมือนความพิการทางบุคลิกภาพ (ประเทิน มหำพันธ์, 2536: คำนำ) เด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะมีความเชื่อมั่น และนับถือตนเอง ความคิดของผู้อื่น

ยอมไม่ทำให้เขาหวั่นไหว เมื่อเด็กรู้สึกว่าคุณสมบัติพร้อมแล้ว เขาก็ยินดีที่จะแบ่งปันสิ่งดีๆ เหล่านั้นให้แก่คนรอบข้างด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตัวเองส่วนใหญ่จะศึกษากับกลุ่มคนในเขตเมืองซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีเชื้อชาติภาษาความเชื่อ ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตจากกลุ่มคนในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากเขตเมือง โดยเฉพาะตามบริเวณชายแดนมีชุมชนกระจัดกระจายอยู่ทั่วบริเวณ ผู้คนหรือประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนเหล่านี้มักถูกเรียกว่า “คนชายขอบ” หรือ “กลุ่มชายขอบ” (marginal group) จะมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมแตกต่างไปจากสังคมใหญ่ของประเทศหรือศูนย์กลางการปกครองโดยส่วนใหญ่คนที่อาศัยอยู่ตามชายแดนเป็นชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ (ethnic minorities) และชนเผ่า (tribes) คนชายแดนในประเทศไทยที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านด้านใดจะมีความสัมพันธ์ทางเผ่าพันธุ์เชื้อชาติวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตในลักษณะคล้ายคลึงกัน (สุริชัย หวันแก้ว, 2550: 10-13)

จากการที่ผู้วิจัยได้สอนอยู่ที่โรงเรียนปางหัดสหศาสตร์ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ในพื้นที่ติดกับชายแดนไทย-ลาว และส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มีหลายชนเผ่า ประกอบด้วย เผ่าม้ง เข้าคือ จีน และเผ่าเมือง ผู้วิจัยสอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสบการณ์สอนมากกว่า 3 ปี ได้สังเกตพบว่าเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนจะมีลักษณะแยกตัวจากเพื่อน ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออกและคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า จากการศึกษาสภาพปัญหาเบื้องต้นสรุปได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปางหัดสหศาสตร์มีปัญหาขาดความภาคภูมิใจในตนเองดังที่ Newman (สมพิส ไชยกิจ, 2536: 13 อ้างถึงใน Newman, 1986) ได้กล่าวว่าหากบุคคลใดมีความรู้สึกที่ไม่มีใครสนใจไม่ได้รับการยอมรับถูกเหยียดหยามหรือไม่ประสบความสำเร็จจะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่าซึ่งความรู้สึกเช่นนี้จะทำให้บุคคลนั้นขาดความเชื่อมั่นและไม่มีความภาคภูมิใจในตนเองฉะนั้นความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองที่แตกต่างกันจึงมีผลต่อความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตัวเองของนักเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบจังหวัดเชียงราย ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะช่วยเป็นแนวทางในการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองให้เกิดขึ้นกับนักเรียนชายขอบ ผู้ซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของปัจจัยเชิงสาเหตุของโมเดลที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย จำนวน 120 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 3,152 คน ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนในตำบลแม่สลองใน ตำบลเทอดไทย ตำบลแม่ฟ้าหลวง ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง ตำบลโป่งงาม ตำบลเวียงพางคำ ตำบลแม่สาย ตำบลเกาะช้าง ในอำเภอแม่สาย ตำบลศรีดอนมูล ตำบลเวียง ตำบลบ้านแซว ตำบลแม่เงิน ในอำเภอเชียงแสน ตำบลริมโขง ตำบลเวียง ตำบลศรีดอนชัย ในอำเภอเชียงของ ตำบลม่วงยาย ตำบลหล้ายาว ตำบลท่าข้าม ตำบลปอ ในอำเภอเวียงแก่นและตำบลดับเต่า ในอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย 25 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 635 คน ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (Taro Yamane, 1973: 727) ที่ความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มร้อยละ 4 จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก คือ

- ส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพแสดงตัว

- ครอบครัว ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ สัมพันธภาพระหว่างคนในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

- สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.2 ตัวแปรแฝงภายใน คือ

- การปรับตัว ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ การปรับตัวทางสังคมและการปรับตัวทางอารมณ์

- วัฒนธรรม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ความเชื่อ พิธีกรรม และขนบธรรมเนียม
- ประเพณี และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

1.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

ตัวแปรแฝงภายใน คือ ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ คือ การเห็นคุณค่าในตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การเคารพตนเอง และการยอมรับตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน)

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถามเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแบบสอบถามจากนั้นตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งผลการพิจารณา พบว่า

แบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง ผ่านเกณฑ์จำนวน 26 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00

แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00

แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยด้านครอบครัวผ่านเกณฑ์จำนวน 23 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00

แบบสอบถามตอนที่ 4 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผ่านเกณฑ์จำนวน 27 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00

แบบสอบถามตอนที่ 5 แบบสอบถามการปรับตัว ผ่านเกณฑ์จำนวน 12 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00

แบบสอบถามตอนที่ 6 แบบสอบถามวัฒนธรรมผ่านเกณฑ์จำนวน 14 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 4 โรงเรียนปางหัดสหศาสตร์จำนวน 50 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาดำเนินการเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3. การหาค่าอำนาจจำแนก มีการวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดแต่ละด้าน (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) โดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ผลการพิจารณา พบว่าข้อคำถามที่ใช้ได้มีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.201-0.684

4. ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่พิจารณาคัดเลือกไว้มาวิเคราะห์ซ้ำเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละตอน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.560-0.885

5. จากการพิจารณาคุณภาพของแบบสอบถาม ทั้งอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 และเขต 4 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 และ เขต 4 ยื่นต่อผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. จัดเตรียมแบบวัดและแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการวิจัยให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเมื่อถึงกำหนดเวลาที่นัดหมายกับ โรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยนำแบบวัดและแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อทำการชี้แจงให้นักเรียนทำแบบวัดและแบบสอบถามด้วยความเข้าใจ

4. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงผู้วิจัยตรวจสอบแบบวัดและแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาหลังจากคัดเลือกแบบวัดและแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ และนำแบบวัดและแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นทำการลงรหัสและนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการแจกแจงของตัวแปรต่างๆ โดยการหาค่าทางสถิติพื้นฐานของคะแนน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต โดยโปรแกรม LISREL

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรที่สังเกตได้เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 33.54 มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.93-3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าระหว่าง 0.44-0.57 ตัวแปรที่มีสัมประสิทธิ์ความเบ้มีการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) แสดงว่าตัวแปรแต่ละตัวนั้นมีคะแนนค่อนข้างสูง และพบว่าข้อมูลมีการแจกแจงใกล้เคียงกับโค้งปกติ พิจารณาได้จากความเบ้มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -0.397 ถึง -0.088 อย่างไรก็ตามจากค่าความเบ้ที่ได้ทุกตัวแปรถือว่าการกระจายของข้อมูลแต่ละชุด ยังคงมีลักษณะเป็นการแจกแจงแบบโค้งปกติ พิจารณาได้จากความเบ้ที่มีค่าเข้าใกล้ 0 และค่าความโด่ง (Kurtosis) ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 3 แสดงว่าการแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะแบน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับความภาคภูมิใจในตนเองปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3. ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่าเมื่อมีการปรับโมเดลแล้วปรากฏว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่า ไค- สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 8.56 ที่ขึ้นความเป็นอิสระ 38 มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 1.00 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 ซึ่งสูงกว่า 0.90 และเข้าใกล้ 1 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .00 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาแสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนผ่านเกณฑ์ทุกค่า

4. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลตรง และอิทธิพลทางอ้อม

อิทธิพลรวมต่อความภาคภูมิใจในตนเองเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ตัวแปรครอบครัว ตัวแปรส่วนบุคคล วัฒนธรรม การปรับตัว และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้วยขนาดอิทธิพล 2.7, 4 0, .09, -.24, -.27, -1.91 ตามลำดับ

อิทธิพลทางตรงต่อความภาคภูมิใจในตนเองเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ตัวแปรครอบครัว ส่วนบุคคล วัฒนธรรม การปรับตัว และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้วยขนาดอิทธิพล .08, 3.26, -1.98, -.27, -.24 ตามลำดับ

อิทธิพลทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเองเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ตัวแปรสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเองโดยผ่านการปรับตัว ด้วยขนาดอิทธิพล .08 ตัวแปรส่วนบุคคล มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเองโดยผ่านการปรับตัว ด้วยขนาดอิทธิพล .01 ตัวแปรครอบครัว มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเองโดยผ่านการปรับตัว และวัฒนธรรม ด้วยขนาดอิทธิพล -.52

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย ที่เรียนใน โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดี จะมีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้อาจเพราะ โรงเรียนเป็นสถานที่เด็กได้พบสิ่งแวดล้อมหลายอย่างเช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อนนักเรียนในวัยต่างๆ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูได้เล่นทำงานร่วมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันได้อ่านหนังสือในห้องสมุดได้ดูภาพยนตร์และโทรทัศน์และได้ฟังวิทยุที่ครูจัดขึ้น เพื่อประกอบการสอนซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษารวมทั้งยังช่วยให้เด็กมีประสบการณ์มีความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ ซึ่งการยอมรับความรู้สึกของบุคคลตามความเป็นจริง จะช่วยให้เขาสามารถถ่ายทอดความรู้สึกออกมา โดยเฉพาะการยอมรับความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกกลัว ความรู้สึกขัดแย้งและความรู้สึกปฏิเสธของบุคคล เป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อการแสดงความรู้สึกของบุคคลในขณะนั้น (Branden, 1983) ซึ่งสอดคล้องกับคูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981: 9-10) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่พัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองต่อจากบ้าน โรงเรียนมีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกมั่นใจในทักษะความสามารถและความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเมื่ออยู่ในชั้นเรียนเช่นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระซึ่งไม่ขัดต่อกฎระเบียบที่โรงเรียนได้กำหนดไว้การฝึกนักเรียนให้แก้ไปปัญหา

ต่างๆจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองเป็นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองและนอกจากบรรยากาศในโรงเรียนจะส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองแล้ว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ยังส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่าครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูดกริยาท่าทางสีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสให้ความรักความเมตตาอย่างจริงใจและมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจว่าครูของเขามีความรัก และความจริงใจต่อเขาเพียงใดสิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียนและมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงความรักความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจหากครูสามารถครองหัวใจของนักเรียนได้แล้วความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่นมีความรักความผูกพันเอื้ออาทรและให้อภัยต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Sarakon (สมพิศ ไชยกิจ, 2536: 24 อ้างถึงใน Sarakon, 1986) พบว่าการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่นและเป็นกันเองการเสริมแรงแก่นักเรียนเมื่อทำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมตลอดทั้งบุคลิกภาพของครูเช่นลักษณะทางกายภาพอารมณ์ความสนใจเด็กความเชื่อและทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนล้วนมีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมและมีอิทธิพลทางตรงต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงรายสูงสุด คือปัจจัยด้านครอบครัว เนื่องจาก ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในการสร้างบุคคลที่มีคุณภาพให้กับสังคมโดยเป็นสถาบันทางสังคมลำดับแรกที่สร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็กสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่ดีเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันของบุคคลในครอบครัวเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ที่จะสวมบทบาทของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเริ่มต้นด้วยการสวมบทบาทของบิดามารดาโดยเด็กจะยอมรับเอาเอกลักษณ์ของบิดามารดาและยึดถือเป็นของตัวเองขณะเดียวกันก็จะเรียนรู้บทบาทของตัวเองด้วยการสวมบทบาทที่บิดามารดากำหนดให้สภาพแวดล้อมในครอบครัวที่ดีและอบอุ่นจึงมีส่วนทำให้เด็กรู้จักประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม (จริยกุล ตรีสุวรรณ, 2542: 34 อ้างถึงใน Kando, 1971) นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูของคนในครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาตลอดจนบุคลิกภาพดังนั้นหากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีปรับตัวได้ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขบิดามารดาคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กซึ่งได้แก่ด้านร่างกายอารมณ์สังคมและด้านสติปัญญาการที่เด็กจะเติบโตเป็นเด็กที่แข็งแรงมีความสุขพอนามัยดีมีการปรับตัวกับเพื่อนฝูงได้ดีและมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูงก็เป็นผลจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาสอดคล้องกับสมพงษ์จินดา รุ่งเรืองรัตน์ (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่าเด็ก

วัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นและพบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการปรับตัวกับเพื่อนร่วมกันทำนายการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นได้ ดังนั้นการให้การดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอนที่แนะแนวทางที่ถูกต้องเป็นตัวอย่างที่ดีจะทำให้เด็กเกิดความเคารพนับถือเกิดลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาของสังคม

2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงรายสูงสุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลทางอ้อมผ่าน การปรับตัว เนื่องจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประกอบไปด้วย บรรยากาศการเรียนการสอนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนซึ่งโรงเรียนเป็นเสมือนบ้านแห่งที่สองของนักเรียนซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตในโรงเรียนเป็นเวลาหลายชั่วโมงในแต่ละวัน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งนักเรียนยังอยู่ในระหว่างปฐมวัย ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ โรงเรียนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้คล้ายคลึงหรือดีกว่าที่บ้าน โดยสนองความต้องการของนักเรียน เพื่อช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ และสติปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526: 235) นักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนจะมีการปรับตัวที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑินี นามบุญ (2545) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติวิทยาจังหวัดพวนว่านักเรียนมีการปรับตัวทางสังคมเพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่ากลุ่มควบคุมเด็กที่เรียนได้ดีจะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน สังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดีส่งผลให้มีแนวโน้มในการเรียนสูง เมื่อนักเรียนมีการปรับตัวที่ดีรวมกับการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่นและเป็นกันเองการเสริมแรงแก่นักเรียนเมื่อทำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมตลอดทั้งบุคลิกภาพของครูเช่นลักษณะทางกายภาพอารมณ์ความสนใจเด็กความเชื่อและทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนล้วนมีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ระดับเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน ให้กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

2. ระดับโรงเรียน ผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองอย่างต่อเนื่องในทุกระดับชั้น โดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการต่างๆ หลากหลายรูปแบบที่พัฒนาให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตนเอง เช่นปลูกฝังบุคลิกภาพที่ดีให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถของนักเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตุ้นให้นักเรียนมีความขยันขันแข็งในการทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

3. ระดับครอบครัวสำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครองจากผลการศึกษาคั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสภาพของครอบครัว ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ใช้เหตุผลมีความสำคัญในการส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้นผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัวจึงควรแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมให้เกิดกับเด็กควรดูแลเอาใจใส่บุตรหลานอยู่เสมอเพื่อให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ได้รับความรักความเอาใจใส่ มีคนคอยให้คำปรึกษาแนะนำ อันจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเชียงราย เป็นการพัฒนาโดยใช้หลักการวิเคราะห์โมเดลอิสระแบบคงที่สำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวเป็นภาพรวมทุกอำเภอ ข้อค้นพบเกี่ยวกับโมเดลเชิงสาเหตุของความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนในพื้นที่ชายขอบ จึงเป็นโมเดลที่มีรูปแบบเหมือนกันทุกอำเภอ โดยมีได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างอำเภอ เพื่อให้ได้โมเดลที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละอำเภอจึงน่าจะมีการศึกษาเพื่อพัฒนาโมเดลความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนในพื้นที่ชายขอบ ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างอำเภอ โดยใช้หลักการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างกลุ่มพหุในการตอบคำถามว่าโมเดลความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนในพื้นที่ชายขอบ ในแต่ละอำเภอมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละอำเภอต่อไป

2. ในการศึกษาครั้งนี้ถือเป็นการศึกษาเชิงปริมาณและใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติในการกำหนดข้อมูลให้เป็นตัวเลขซึ่งเป็นการศึกษาในมุมมองกว้าง ดังนั้นควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพควบคู่กันไปจะทำให้ทราบข้อมูลที่ลึกซึ้งต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนในพื้นที่ชายขอบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนของชาติทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองต่อไป

3. ควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นอกเหนือจากปัจจัยที่ศึกษามาแล้ว เช่น ความผูกพันต่อสถาบัน ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการประกอบอาชีพของนักเรียนฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การเสริมสร้าง “ทักษะชีวิต” ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
จริยกุล ศรีสุวรรณ. (2542). การศึกษาเอกลักษณ์แห่งตนของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลายโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
เชาวนา อมรส่งเจริญ. (2537). ผลการขอรับใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ประเทิน มหาพันธ์. (2536). สอนเด็กให้มีความนับถือตนเอง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
สมพงษ์ จินดารุ่งเรืองรัตน์. (2546). ปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่า
ในตนเองของเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สมพิศ ไชยกิจ. (2536). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สุริชัย หวันแก้ว. (2550). คนชายขอบ: จากความคิดสู่ความจริง.(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2526). แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.
อัมพล พันธุ์วงศ์, ขวนชัย เชื้อสาธุชน และ อนุศักดิ์ เกตุศิริ (มกราคม-เมษายน, 2556). รูปแบบ
ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำของผู้บริหารหน่วยงานสังกัดสำนักงาน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยของรัฐ. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์. 8(22): 31-44.
Branden, N. (1983). **Honoring the self : the psychology of confidence and respect.** Toronto:
Bantan Book.

Coopersmith, S. (1981). **The Antecedents of Self-Esteem.** (2nd ed.). California: Consulting Psychologist Press.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** (2nd ed.). New York: Harper and Row.
